

5. Discovery services

hledáme dokumenty z jednoho místa

Martin Krčál

Organizace výuky

- přednáška Michala Denára a Jany Kurfürstové
  - ❖ Šlo by i v jiný den?
  - ❖ Jaký den a čas?

**Jak se dostat
k FT**

PROBLÉM #1

- vyhledávat začínáme na Googlu
- proč tomu tak je???

Víte, kde začít???

Portál ElZ > e-Zdroje > Dle abecedy >

Abecední seznam zdrojů

[A] [B] [C] [D] [E] [F] [G] [H] [Ch] [I] [J] [K] [L] [M] [N] [O] [P] [Q] [R] [S] [T] [U] [V] [W] [X] [Y] [Z]

- ACM Digital Library** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – digitální knihovna počítačové asociace ACM
- ACS Journals** [připojit | EZproxy] – plné texty časopisů ACS (American Chemical Society)
- ACS Legacy Archives** [připojit] – archivní čísla časopisů ACS (American Chemical Society)
- Analecta hymnica digitalis** [připojit] – středověké latinské texty, zejména pro muzikology
- Angewandte Chemie International Edition (backfiles)** [připojit | EZproxy] – archivní čísla chemického
- Annual Reviews** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – plné texty biomedicínských, přírodních a společenských oborů
- Anopress - Monitoring on-line** [připojit | EZproxy] – monitoring denního českého tisku a médií
- Art and Humanities Full Text** [připojit | Shibboleth] – plnotextová databáze z oblasti umění a humanitních věd
- ARTbibliographies Modern** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – bibliografická databáze abstraktů o moderní literatuře
- Art Index Retrospective : 1929-1984** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – Retrospektivní bibliografická databáze uměleckého periodika
- Art Source** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – fulltextová databáze pro studium umění a architektury
- ATLA Religion Database with Serials** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – bibliografie a plné texty z teologie a religionistiky
- Avery Index to Architectural Periodicals** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – bibliografická databáze zaměřená na architekturu a design
- Beck-online** [připojit] – databáze německého práva
- Beck-online.cz** [připojit] – databáze českého práva
- Bentham Science Journals** [připojit | EZproxy] FREE-TRIAL – kolekce časopisů z oboru STM
- Bibliographie der deutschen Sprach- und Literaturwissenschaft (BDSL)** [připojit] – bibliografie německého jazyka a literatury
- Biological Abstracts** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – bibliografická databáze z oblasti biologie a biomedicíny
- BMČ - Bibliographia medica Čechoslovaca** [připojit] FREE – národní lékařská bibliografie
- BMJ Journals Online Collection + British Medical Journal** [připojit | EZproxy] – plné texty lékařských časopisů
- Books@Ovid** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – 11 lékařských e-books
- Brill's Encyclopaedia of the Neo-Latin World** [připojit] – online encyklopédie
- Business Source Complete** [připojit | Shibboleth] – plnotextová a bibliografická databáze z oblasti obchodu a podnikání
- Cambridge Journals Online - HSS collection (humanitní a společenské vědy)** [připojit | Shibboleth] – kolekce humanitních online časopisů
- Citace PRO** [připojit | Shibboleth] – citátní manažer
- Citační norma ČSN ISO 690 (interpretace)** [připojit] FREE – odkazy na interpretace normy ČSN ISO 690 (vyd. 2011)
- Counseling and Therapy in Video** [připojit | EZproxy] – Kolekce video náhrávek pro poradenství a terapii
- Časopisy MEDINFO** [připojit | EZproxy] – kolekce titulů pořízených z projektu MEDINFO (OP VaVpl)
- Česká el. knihovna** [připojit] FREE – plnotextová databáze české poezie 19 a počátku 20. století
- Česká národní bibliografie** [připojit] FREE – české knihy, periodika, hudebniny, kartografické dokumenty
- Dentistry & Oral Sciences Source** [připojit | Shibboleth] – fulltextová databáze EBSCO z oboru dentistry
- Design and Applied Arts Index** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – abstraktová a bibliografická databáze uměleckých a aplikovaných věd
- Digitalizovaný archiv časopisů v ČR** [připojit] FREE – volně přístupný archiv českých časopisů
- DynaMed** [připojit | Shibboleth] – klinický informační zdroj z oblasti medicíny založený na evidenci lepidel
- ebrary Perpetual Titles** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – vybrané elektronické knihy
- EBSCO** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – multiliterární časopisecká a knihovnická fultextová mega-databáze
- EBSCO eBook Academic Collection** [připojit | Shibboleth] – rozsáhlá kolekce e-books
- EBSCO eBooks** [připojit | Shibboleth] – kolekce vybraných elektronických knih z různých oborů
- EconLit with Full Text** [připojit | EZproxy | Shibboleth] – plnotextová a bibliografická databáze ekonomických časopisů
- Edice e-knih CZ.NIC** [připojit] FREE – e-knihy o Internetu a IT
- Elportál MU – elektronické výukové publikace** [připojit] FREE – Autorská díla používaná v výuce
- Elsevier E-library** [připojit] – učebnice medicíny od Elsevier
- Emerald Insight** [připojit | EZproxy] – kolekce odborných časopisů

PROBLÉM #2

- knihovní zdroje jsou roztríštěné
  - ❖ katalogy, databáze
- nemají jednotné rozhraní
  - ❖ Google DB neindexuje
- dokument může být u mnoha poskytovatelů
- nechci prohledávat každý e-zdroj zvlášť
- chci rychle zjistit, kde se nachází

ŘEŠENÍ???

Centrální vyhledávání

Federativní vyhledávání

- = metavyhledávání
- jedno vyhledávací rozhraní pro všechny databáze dostupné instituci
- paralelní vyhledávání
- lze doplnit i vlastní katalog, služby,...
- nutno nastavit
  - ❖ dodání na klíč
  - ❖ nastavení v instituci

Řešení

- MetaLib (ExLibris)
- SearchSolver (Ovid)
- 360Search (Serial Solution)

Metalib

- producent ExLibris
- integrace lokálních i vzdálených zdrojů instituce
- metavyhledávač – vyhledávání ve více zdrojích najednou
  - ❖ = federativní = paralelní vyhledávání
- dříve např. služba www.jib.cz

Ukázka Metalibu na MU

 MetaLib
metavyhledávač pro elektronické informační zdroje MU

Masarykova univerzita

Snadné hledání | Nalézt zdroje | Nalézt e-časopis | Profi hledání | Můj prostor
Hledat | Záznamy

Jazyk | Přihlásit se | Ukončit relaci | Nápověda | Neregistrováný uživatel

Snadné hledání

Jednoduché Pokročilé

Skupiny zdrojů:

- [Hlavní elektronické zdroje MU](#)
Největších multioborové ...
- [Ekonomické zdroje](#)
Kolekce vybraných ...
- [Zdroje pro informatiku](#)
Vybrané zdroje pro oblast ...
- [Multioborové zdroje filozofické fakulty](#)
Vybrané multioborové zdroje ...
- [Katalog MUILL \(Aleph\)](#)
Souborný katalog monografií ...
- [Lékařské zdroje](#)
Kolekce vybraných ...
- [Přírodovědné zdroje](#)
Vybrané zdroje pro oblast ...
- [Uměnovědné zdroje](#)
Vybrané zdroje pro oblast ...
- [Primo Central](#)
Univerzální vyhledávač, ...
- [Zdroje na FSS](#)
Zdroje pro Fakultu ...
- [Zdroje pro pedagogiku](#)
Vybrané zdroje pro ...

Powered by [ExLibris Metalib](#)
[Vypnout automatickou aktualizaci stránky](#) | [Informace o zajištění přístupnosti](#)

Nevýhody metavyhledávání

- pomalé vyhledávání (v reálném čase)
- různá struktura databází, metadat
  - ❖ nutnost deduplikace
- kvalita metadat
  - ❖ relevance je závislá na kvalitě metadat
  - ❖ vylepšování metadat není možné
    - jsou uložena v cizích zdrojích
- neúplné výsledky
  - ❖ nelze obvykle stáhnout kompletní data
    - stahování po částech
    - problémy s řazením dle relevance

Nevýhody metavyhledávání

- nedostupnost zdrojů
  - ❖ ne vždy se podaří spojení
  - ❖ chybí pak část záznamů, které mohu být relevantní
- různorodost systémů
  - ❖ různé dotazovací jazyky
  - ❖ nemusí se vracet správné výsledky
    - v různých DB vyhledáváme jinak
- zátěž serverů
  - ❖ spojování a deduplikace je HW náročná

Výhody

- aktuálnost
  - ❖ vyhledávání v reálném čase
- nebuduje se index
  - ❖ minimální nároky na velikost lokálního úložiště

Discovery systémy

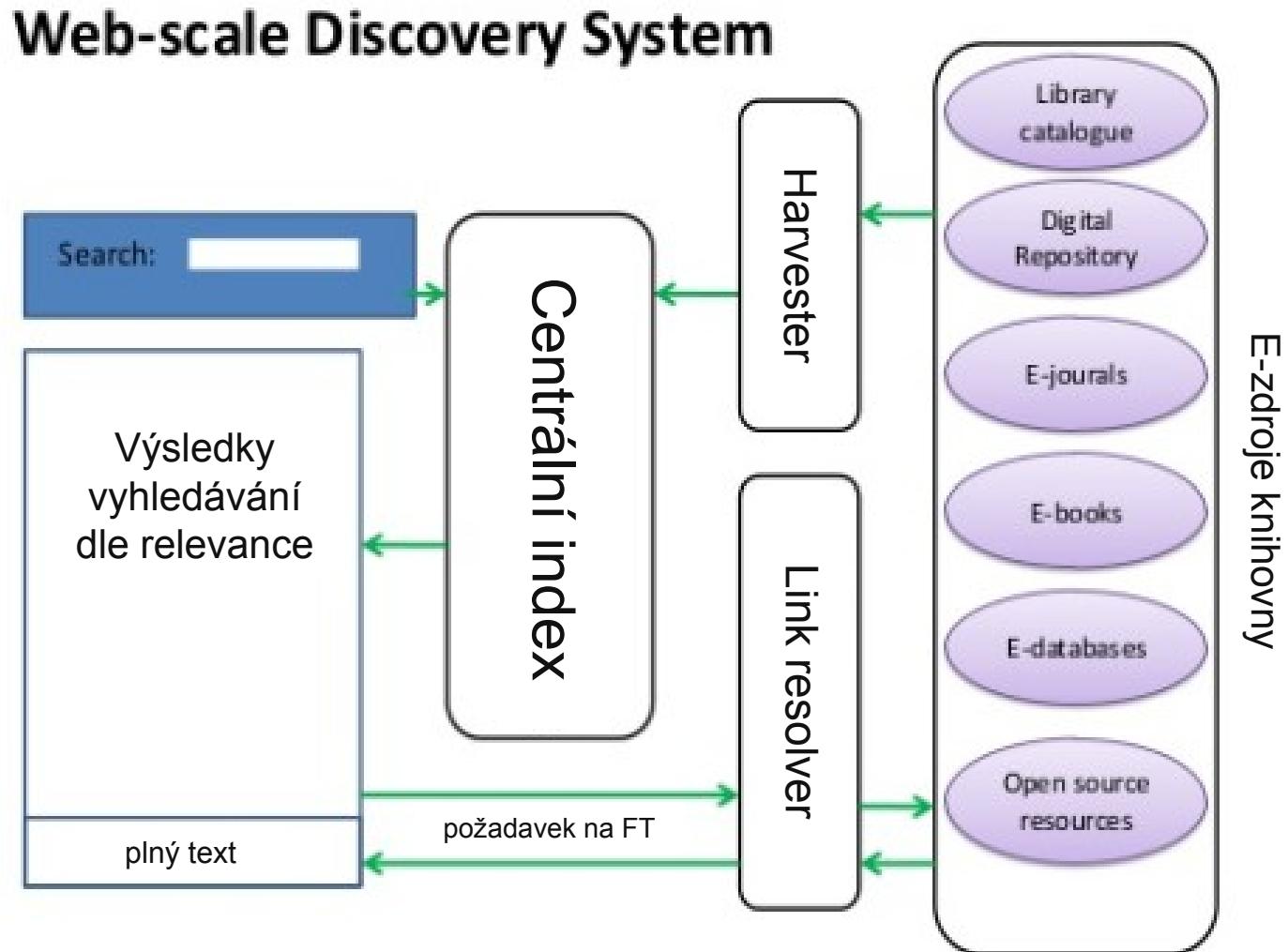
Discovery systémy

- = discovery services
- = web-scale (discovery) services
- služba schopná rychle a souvisle vyhledávat ve velkém rozsahu předsklizeného a indexovaného obsahu (Vaughan)
- efektivnější prohledávání zdrojů instituce z jednoho místa (discovery)
- centrální index + lokální zdroje

Systém vs. služba

- systém = na serveru instituce, data pod správou knihovny
- služba = u poskytovatele, který data spravuje, SaaS

Schéma discovery systémů

Discovery services

■ výhody:

- ❖ rychlá odezva
- ❖ vše v jednom rozhraní
- ❖ pracuje s více záznamy najednou
- ❖ implementace do webů knihoven

■ nevýhody:

- ❖ aktuálnost – dle frekvence stahování
- ❖ zneužití producenty???

Transparentnost discovery

- Open Discovery Initiative (ODI)
- ODI: Promoting Transparency in Discovery
  - ❖ doporučení pro poskytovatele obsahu
    - přístupy k indexaci, klíčová metadata → co nejlepší popis dokumentů
  - ❖ doporučení pro poskytovatele DS
    - přístup k info o indexu, férové linkování (fair linking), formáty, statistiky

Požadavky na moderní DS (M. Breeding)

- atraktivní uživatelské rozhraní
  - ❖ uživatel jej musí pochopit, Google, fasety,...
  - ❖ není potřeba školení
- relevantní výsledky
  - ❖ nejen metadata, ale i zohlednit např. využívanost
- fasety
  - ❖ mnoho výsledků, nutné zpřsňování dle kategorií
- sociální funkce
  - ❖ hodnocení, komentáře,...

Požadavky na moderní DS (M. Breeding)

■ široký záběr

- ❖ prohledávat různé zdroje (katalog, DB, lokální digitální knihovny,...)
- ❖ ale co oddělený přístup? Někteří vyžadují.

■ služby pro uživatele

- ❖ účet uživatele, customizace, záložky, ukládání výsledků vyhledávání a dotazů, exporty do citačních manažerů, obohacený obsah (citace v DS, obálky,...), FT v DS, propojení s WoS nebo Scopus
- ❖ dostupnost u dokumentů z katalogu, rezervace → odkaz do původního systému nebo integrace do DS

Využití DS

- akademické knihovny
- vědecké knihovny
- informační brány
- národní projekty

- příliš se nehodí pro základní knihovny – proč?

Komerční DS

EBSCO Discovery Service

- dostupné na MU
- vývoj od 2008, představení 2009,
prodej od 2010
- cloudová služba
- podpora LinkSource i jiných linkovacích
nástrojů (např. SFX)
- možnost napojení katalogu instituce
- „Lokátor publikací“
  - ❖ dohledávání titulů časopisů
  - ❖ knihy z katalogu instituce a e-knihy

EBSCO Discovery Service

- hledání multimédií
- vlastní API a nastavení
- produkuje EBSCO
- 9000 instalací, 18 v ČR

Primo

- vývoj od 2005, prodej od 2007
- využívá ExLibris
- 2 indexy – centrální (2010) a lokální
- neutrální – nemají vlastní data
- podpora různých metod sklízení dat
  - ❖ OAI-PMH, FTP,...
- 2100 instalací, v ČR 3
  - ❖ např. UPa nebo VUT
- 2016 – Proquest koupil ExLibris

Summon

- vývoj od 2008 (Serial Solutions)
- zveřejněno 2009, Proquest - 2011
- 2015 – divize Library systems
(Primo + Summon)
- produkuje Albertina Icome Praha
- téměř 2000 instalací ve světě
- v ČR 8 (např. v NTK)

WorldCat Discovery

- WC Local vyuvíjí OCLC od roku 2007
- 2009 – uzavírány licenční smlouvy s producenty obsahu
- možnost posílat data do WorldCat
- 2014 nový systém WC Discovery
- u nás nemá zastoupení a ani žádnou instalaci

Výběr DS - kritéria

■ využití DS

- ❖ jak jej bude instituce využívat, proč jej pořizujeme, propojení s lokálními zdroji, jak bude hluboká integrace s katalogem,...

■ pokrytí indexu

- ❖ jaké zdroje pokrývá, co s těmi, které nekryjí, kvalita indexu, propojení s FT,...

■ použitelnost

- ❖ jak je navrženo uživatelské rozhraní, je pochopitelné, je nutné školení???

Výběr DS - kritéria

■ technologie

- ❖ systém/služba, jak se doplňuje index, jak funguje vyhledávání, sociální aspekt, nabízí API a co umí, existuje mobilní verze

■ cena

- ❖ kolik stojí, cena za instalaci, pravidelné poplatky, cena za doplňkové služby a funkce (např. počet propojených lokálních zdrojů),...

Výběr DS

- NKP – zkušenosti
- výběrové řízení MU
- výběr na VUT

Propagace DS

- Znáte DS???
- Využíváte DS???
- Jakým způsobem propagovat???

Více info o DS – Jason Vaughan

Google Scholar

- vznik v roce 2004
- volně dostupná alternativa
- indexuje odborné zdroje
  - ❖ recenzované online akademické články a knihy, příspěvky z konferencí, dizertační práce, preprinty, abstrakty, technické zprávy, soudní rozhodnutí, patenty,...
- mohou být zahrnuty FT
- v poslední době implementace nových funkcí!!!

Nové funkce

- Moje knihovna – budování vlastního profilu
- Moje citace
- Moje aktualizace – odkazy na články dle našich referencí
- Upozornění – opakovaná hledání
- Metriky – zjistit citovanost
- Nastavení – propojení s univerzitními linkovači

Profil autora

≡ Google Scholar

Zkontrolovat organizaci
Pomožte kolegům, aby vás našli.
[ZKONTROLOVAT](#)

Přidat spoluautory
K dispozici jsou návrhy spoluautorů.
[PŘIDAT](#)

Martin Krčál

SLEDOVAT

[Masarykova univerzita](#), Filozofická fakulta, KISK
E-mailová adresa ověřena na: phil.muni.cz - [Domovská stránka](#)
citace knihovny knihovnictví měření výkonu knihoven

NÁZEV

:

CITACE

ROK

☐ Sběr a využití statistických dat v českých knihovnách M Krčál ProInflow 7 (2)	4	2015
☐ Naučte (se) citovat M Krčál, Z Teplíková Citace. com	3	2014
☐ Sběr statistických dat v akademických knihovnách: vyhodnocení výzkumu M KRČÁL Brno	2	2014
☐ Bibliografické odkazy a citace dokumentů O Biernátová, KUTB ve Zlíně, Z Firstová, L Jansová, J Kratochvíl, M Krčál, ...	2	2008
☐ Tvorba webových stránek v prostředí vysokoškolských knihoven M KRČÁL Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Ústav české literatury a ...	2	2004
☐ Využití metody benchmarkingu při měření výkonu knihoven M Krčál ProInflow 8 (1)	1	2016
☐ Přehled systémů a nástrojů pro analýzu a srovnávání dat o výkonnosti akademických knihoven J Fryš, A Chodounská, P Kalíšek, M Krčál ProInflow 7 (1)	1	2015
☐ Digitalizace dokumentů-skenování	1	2004

Citace

[ZOBRAZIT VŠECHNY](#)

Všechny Od 2015

Citace	16	11
h-index	2	2
i10-index	0	0

Spoluautoři

[UPRAVIT](#)

Žádní spoluautoři

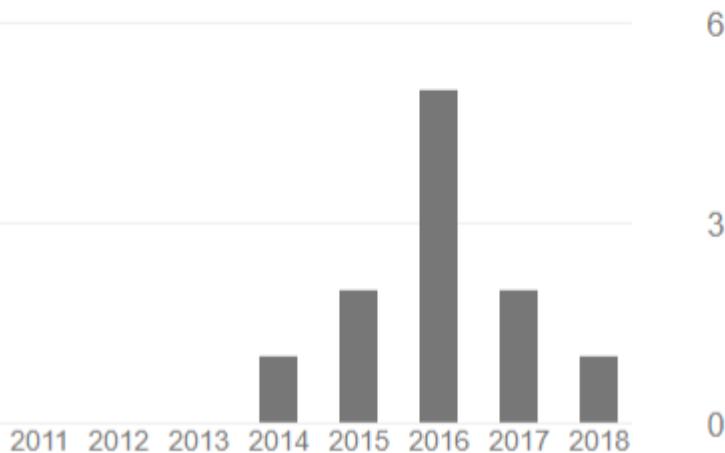
Citace obecně

Citace

[ZOBRAZIT VŠECHNY](#)

Všechny Od 2015

Citace	16	11
h-index	2	2
i10-index	0	0

Citace dokumentu

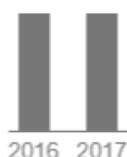
Naučte (se) citovat

Autoři Martin Krčál, Zuzana Teplíková

Datum 2014/6/1
publikování
Vydavatel Citace. com

Popis Kniha Naučte (se) citovat je unikátní publikace, která na našem trhu doposud chyběla. Jejím cílem je zvýšit povědomí o problematice citací a plagiátorství mezi studenty a zároveň se stát užitečnou příručkou pro vyučující všech typů škol a pro knihovníky, kteří chtějí tyto znalosti předat svým studentům. První část knihy obsahuje úvod do citování, důvody proč citujeme, druhy plagiátorství a citační software. Nechybí ani ukázky citování 24 druhů dokumentů dle normy ČSN ISO 690. Autorem této části je duchovní otec a spoluautor portálu Citace. com Martin Krčál. Druhá část knihy se věnuje problematice výuky citací. Její autorka Zuzana Teplíková se tomuto tématu věnovala ve své diplomové práci. V knize popisuje nejen teoretické základy výuky, ale vytvořila také 14 unikátních aktivit využitelných při výuce citací a plagiátorství. Součástí druhé části jsou i rozhovory s lektory o tom, jak vyučují problematiku citování.

Citace celkem [Počet citací tohoto článku: 3](#)

Články ve službě
Scholar

[Naučte \(se\) citovat](#)

M Krčál, Z Teplíková - 2014

[Počet citací tohoto článku: 3](#) [Související články](#)

Citace – kdo dokument cituje?

Naučte (se) citovat

Vyhledávat v článcích obsahujících odkaz

[CITACE] Písemné a závěrečné bakalářské práce-praktická příručka pro nelékařské studijní programy na FZV
Z Mikšová

☆ ۰۰ Počet citací tohoto článku: 1 Související články

[Naplňování principů fair play u hráčů tenisu v žákovských kategoriích](#)

[PDF] cuni.cz

I Vejvodová - 2016 - dspace.cuni.cz

Název: Naplňování principů fair play u hráčů tenisu v žákovských kategoriích Cíle: Cílem práce bylo zrealizovat a vyhodnotit interview zaměřená na dodržování zásad fair play u hráčů a hráček tenisu v kategoriích mladší a starší žactvo. Výzkum měl na základě zjištění ...

☆ ۰۰ Související články ۰۰

[PDF] Písemné a závěrečné bakalářské práce-praktická příručka pro nelékařské studijní programy na Fakultě zdravotnických věd

[PDF] upol.cz

Z Mikšová - old.fzv.upol.cz

Studijní opora je určena studentům nelékařských studijních programů ošetřovatelství, porodní asistence a radiologická asistence, popřípadě vedoucím a oponentům přehledových bakalářských prací na Fakultě zdravotnických věd Univerzity Palackého v ...

☆ ۰۰ Související články Všechny verze (počet: 3) ۰۰

Upozornění

≡ Google Scholar

Upozornění

Upozornění pro uživatele martin.krcal@gmail.com

academic library – nové výsledky

Maximální počet zobrazených výsledků: 10

ZRUŠIT

benchmarking library – nové výsledky

Maximální počet zobrazených výsledků: 10

ZRUŠIT

VYTVOŘIT UPOZORNĚNÍ

Nastavení knihoven

≡ **Google Scholar**

◆ Nastavení

Výsledky vyhledávání   **Zobrazit přistupové odkazy knihoven (můžete vybrat až 5 knihoven):**

Jazyky
Knihovní odkazy
Účet
Tlačítka

např. knihovna Univerzity Karlovy

Souborný katalog ČR - České knihovny
 SFX@Masarykova univerzita - SFX@muni.cz: Full Text
 Moravská zemská knihovna - Fulltext @ SFX JIB

Online přístup k předplatným knihovny je obvykle omezen na stálé návštěvníky knihovny. Možná se budete muset přihlásit pomocí hesla knihovny, použít školní počítač nebo nakonfigurovat prohlížeč pro použití proxy serveru knihovny. Navštivte webovou stránku knihovny nebo požádejte o pomoc místního knihovníka.

Uložit   **Zrušit**

Je potřeba povolit soubory cookie.

The general stochastic model of nucleotide substitution

[F Rodriguez, JL Oliver, A Marin, JR Medina - Journal of theoretical biology, 1990 - Elsevier](#)

Page 1. J. theor. Biol. (1990) 142, 485-501 The General Stochastic Model of Nucleotide Substitution F. RODRIGUEZ, JL OLIVER, A. MARIN AND JR MEDINA: Departamento de Genética, Facultad de Biología, Universidad de Sevilla, Ap ...

★ ⚡ Počet citací tohoto článku: 2415 Související články Všechny verze (počet: 6) [SFX@muni.cz](#)

Fulltext @ SFX JIB

Nevýhody Google Scholar

- chybí propojení vyhledávání s konkrétní institucí
- omezené propojení s katalogem a digitálními repozitáři instituce
- nelze omezit pouze na recenzované
- méně faset (v zásadě jen čas)
- řazení dle relevance a data publikování
- nepropojeno s WoS a Scopus

Nevýhody Google Scholar

- nelze zobrazit A-Z seznamy zdrojů

Děkuji Vám za pozornost

**Martin Krčál
krcal@phil.muni.cz**